

TEBLİĞ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında:

YERLİ MALİ TEBLİĞİ
(SGM-2024/10)

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, Yerli Malı Belgesi almak için başvurusu yapılan ürünün yerli malı olduğunun belirlenmesi ve belgelendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Tebliğ, idarelerin 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki alımları ile Bakanlığın yerli malına ilişkin diğer düzenlemelerini kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

- Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,
- Büyük ölçekli işletme: Yıllık çalışan sayısı ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosu 24/5/2023 tarihli ve 7297 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliğinde tanımlanan küçük ve orta büyüklükte işletmelerden büyük olan işletmeleri,
- Girdi: Üretim sürecinde kullanılan hammaddeler, yarı mamul ürünler, enerji, işgücü ve diğer üretim faktörlerini,
- İdare: İhaleyi yapan kurum ve kuruluşu,
- İstekli: Mal alımları ile yapım işlerinin ihalesine teklif veren tedarikçi veya yapım müteahhidini,
- Kurumsal kaynak kullanım programı: Üreticinin finans, muhasebe, insan kaynakları, üretim, tedarik zinciri gibi süreçlerini yürütmek için gereken tüm araçları barındıran yazılımı,
- Mali rapor: Mali uzman tarafından hazırlanan raporu,
- Mali uzman: İşletme bünyesinde iş sözleşmesine bağlı olarak çalışmayan yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşaviri,
- Oda veya borsa: Ticaret ve sanayi odası, ticaret odası, sanayi odası, deniz ticaret odası, esnaf ve sanatkârlar odasını, ticaret borsalarını,
- Sanayi ürünü: Bir maddenin vasıf, şekil, hassa veya terkinin makine, cihaz, tezgah, alet veya diğer vasıta ve kuvvetlerin yardımı ile veya sadece el emeği ile kısmen veya tamamen değiştirilmesi veya bu maddeleri işlemek suretiyle devamlı ve seri halinde imal veya istihsal edilmesi sonucu elde edilen ürünü,
- Teknik rapor: Teknik uzman tarafından hazırlanan raporu,
- Teknik uzman: TOBB veya TESK tarafından yetkilendirilen, üniversitelerin ilgili temel bilim, sağlık, mühendislik bölümlerinden, teknoloji fakültelerinden veya teknik eğitim fakültelerinden lisans düzeyinde alınmış mezuniyet belgesine ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edildiğini gösterir belgeye sahip, teknik inceleme yapılacak konu hakkında uzman, ürünün Yerli Katkı Oranı hesabının teknik incelemesini yapan eksperini,
- Teknolojik Ürün Belgesi: Ar-Ge ve yenilik projeleri kapsamında ortaya çıkan teknolojik ürünü gösteren belgeyi,
- TESK: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunu,
- TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,
- TÜRMOB: Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğini,
- Uygulama usul ve esasları: Bu Tebliğe uygun olarak gerçekleştirilecek başvuru, değerlendirme, belgelendirme, izleme ve ara kontrol işlemlerine ilişkin, TOBB ve TESK tarafından hazırlanan ve Bakanlığın uygun görüşü ile yayımlanan düzenlemeyi,
- Üretici: Yerli Malı Belgesine konu olan ürünü üreten gerçek veya tüzel kişiyi,
- Üretim hesabı: Üretici tarafından ürünün üretiminde kullanılan malzemelerin listesi, üretim reçetesi, üretim akış diyagramı ve maliyet hesabı başta olmak üzere ayrıntıları içeren dokümanı,
- Üretim reçetesi: Üretimde hangi malzemelerin ne kadar kullanıldığı, bu malzemelerin kullanımı sonucunda hangi ürünün ne kadar üretildiğini tanımlayan dokümanı,
- Ürün: Tüketici veya kullanıcının ihtiyaçlarını karşılamak üzere üretilen fiziksel veya dijital bir malı,

s) Yazılım ürünü: Belli bir amaca hizmet etmek üzere bir programlama dili kullanılarak oluşturulmuş, farklı donanımsal katmanlarda çalışan, yerine getirdiği göreve bağlı olarak çeşitli girdileri alıp işleyen ve bir sonuç üreten komut dizelerini içeren ürünü,

ş) Yerli Katkı Oranı: Ürünün yerli girdi maliyet tutarının, nihai maliyet tutarına oranını,

t) Yerli Malı Belgesi: Ürünün yerli malı olduğunu gösteren belgeyi,

u) Yerli Malı Belgesi sınıfı: Yerli Malı Belgesinin Yerli Katkı Oranına göre belirlenen sınıfını,

ü) Zorunlu Yerli Girdi Listesi: Yerli Malı Belgesi başvurusu yapılacak ürünlerde kullanılması zorunlu yerli girdileri gösteren ve Bakanlık tarafından ilan edilen listeyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yerli Malı Şartları

Sanayi ve yazılım ürünleri için yerli malı şartları

MADDE 4- (1) Sanayi ve yazılım ürünlerinin yerli malı olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Ürünün, Sanayi Sicil Belgesine sahip sanayi işletmesi tarafından üretilmesi ve Sanayi Sicil Belgesindeki üretim konusu içeriğinde yer alması.

b) Ürünün, tamamen Türkiye’de üretilmesi, elde edilmesi veya üretim sürecinin önemli aşamalarının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması.

c) Ürünün Yerli Katkı Oranının en az %51 olması.

ç) Yazılım ürünlerinin yerli malı olarak kabul edilebilmesi için ayrıca Bakanlıkça verilen Teknolojik Ürün Belgesine sahip olunması zorunludur.

(2) Sanayi ürünlerini oluşturan girdiler için Zorunlu Yerli Girdi Listesine göre yerlilik şartı aranır. Girdinin başvuru sahibi üretici tarafından üretilmesi durumunda Yerli Malı Belgesi aranmamakla birlikte en az %51 Yerli Katkı Oranına sahip olması, başka bir üreticiden temin edilmesi durumunda ise bu girdinin Yerli Malı Belgesinin olması zorunludur.

(3) Sanayi ürünlerinde birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkra, yazılım ürünlerinde birinci fıkrada yer alan şartları sağlamayan ürünler için Yerli Malı Belgesi düzenlenmez.

Gıda, tarım ve hayvancılık ürünleri için yerli malı şartları

MADDE 5- (1) Türkiye’de üretilen veya toplanan bitkisel kaynaklı birincil ürünler ve bunlardan elde edilen ürünler ile Türkiye’de doğan, üretilen, yetiştirilen veya avlanan canlı hayvanlar ve su ürünleri dahil hayvansal kaynaklı birincil ürünler ve bunlardan elde edilen ürünlerin yerli malı olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Gıda ürünlerinin; Tarım ve Orman Bakanlığınca düzenlenen İşletme Kayıt Belgesi, İşletme Onay Belgesi veya Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesine sahip üreticiler tarafından üretilmesi.

b) Tarım ürünlerinin; Çiftçi Kayıt Sistemi Belgesi ve 16/3/2024 tarihli ve 32491 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kapalı Ortamda Bitkisel Üretim Kayıt Sistemi Yönetmeliği kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığınca belgelendirilen üreticiler tarafından üretilmesi.

c) Orman Genel Müdürlüğüne bağlı orman fidanlıklarında ve gerçek veya tüzel kişiler tarafından işletilen özel fidanlıklarda, üretimi ve satışı gerçekleştirilen tohumlukların, yetkili birim tarafından kaydının tutulması ve orman bitki pasaportuna sahip olması.

ç) Hayvansal ürünlerin, Tarım ve Orman Bakanlığı kayıt sistemlerine kayıtlı olan ve Türkiye’de doğan veya yetiştirilen canlı hayvanlar ve bu hayvanlardan elde edilen ürünler olması.

d) Ürünün tamamen Türkiye’de üretilmesi, yetiştirilmesi, elde edilmesi veya üretim sürecinin önemli aşamalarının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması.

e) Toplayıcılık faaliyeti kapsamında bitkisel ve hayvansal kaynaklı ürünlerin Türkiye’de toplanması, avcılık faaliyeti kapsamında hayvansal ürünlerin Türkiye’de veya Türk kıta sahanlığında avlanması.

(2) Birinci fıkrada sayılan ürünlerden sanayi ürünü olarak değerlendirilenlerin, yerli malı kabul edilebilmesi için 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkrasında sayılan şartlar da aranır.

Maden ve ürünleri için yerli malı şartları

MADDE 6- (1) Türkiye’de çıkarılan madenler ve madencilik ürünlerinin yerli malı olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Madencilik faaliyeti kapsamında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca veya ilgili mevzuat hükümleri kapsamında yetkili kurumlarca ruhsatlandırılmış işletmeler tarafından Türkiye’de ve kıta sahanlığında çıkarılması veya üretilmesi.

b) Tamamen Türkiye’de çıkarılan veya üretilen maden ve madencilik ürünlerinin üretim sürecinin önemli aşamalarının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması.

(2) Birinci fıkrada sayılan ürünlerden sanayi ürünü olarak değerlendirilenlerin, yerli malı kabul edilebilmesi için 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkrasında sayılan şartlar da aranır.

Diğer hususlar

MADDE 7- (1) Serbest bölgede faaliyet gösteren işletmelerin ürettikleri ürünler; serbest bölgeler mevzuatı ile gümrük mevzuatı saklı kalmak kaydıyla, bu Tebliğde yer alan yerli malı şartlarının sağlanması halinde yerli malı kabul edilir.

(2) Üreticinin, tamamını yurt dışında ürettiği veya ürettirdiği ürünler yerli malı kabul edilmez.

(3) Yurt dışından parça olarak ithal edilen ve yurt içinde basit birleştirme ile oluşturulan ürünler yerli malı kabul edilmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yerli Katkı Oranı Hesabı

Yerli Katkı Oranı hesabı

MADDE 8- (1) Sanayi ürünleri ile yazılım ürünlerinin Yerli Katkı Oranı, aşağıdaki formüle ve EK-1'de yer alan Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveline uygun olarak hesaplanır. Yerli Katkı Oranı formülü ile hesaplanan sayısal değer, yüzde (%) olarak ifade edilir ve %100'ü aşamaz.

$$\text{Yerli Katkı Oranı} = \left(\frac{\text{Nihai Ürün Maliyet Tutarı (TL)} - \text{İthal Girdi Maliyet Tutarı (TL)}}{\text{Nihai Ürün Maliyet Tutarı (TL)}} \times 100 \right)$$

(2) 5 inci ve 6 ncı maddelerde sayılan ürünlerden sanayi ürünü olarak değerlendirilmeyenler için Yerli Malı Belgesinde Yerli Katkı Oranı %100 kabul edilir.

(3) Nihai ürünü teşkil eden yerli ve ithal girdi maliyetlerinin hesaplanmasında aşağıdaki giderler dikkate alınır. Ancak; satış, pazarlama, satış sonrası destek ve garanti giderleri, sigorta giderleri, faiz ve finansman giderleri ile genel giderlerin üretimle ilgili olmayan kısımları maliyet hesabına dahil edilmez.

- Kullanılan doğrudan ve dolaylı malzeme giderleri.
- Ürünle ilgili doğrudan ve dolaylı işçilik giderleri.
- Ürünle ilgili genel giderler.

(4) Birinci fıkraya kapsamındaki Yerli Katkı Oranı hesaplamasına, ilgili nihai ürünün Teknolojik Ürün Belgesi olması durumunda 10 puan eklenir. Bakanlık bu puanı; yerlilik hesabı yapılacak ürünler için yurt içindeki mevcut teknoloji ve üretim yetkinliği, yeşil teknoloji ve sürdürülebilirlik ile bunların gelişimini dikkate alarak; ürün, teknoloji alanı ve sektör bazında en fazla 20 puana kadar artırabilir. Artırımlı puan uygulanacak ürün, sektör ve teknoloji alanlarına ilişkin liste Bakanlık tarafından ilan edilir.

(5) Yerli Katkı Oranı hesaplamasında işçilik, genel giderler ve ithal girdi oranına ilişkin ürün, teknoloji alanı ve sektör bazında üst limit Bakanlık tarafından belirlenebilir.

(6) Yerli Malı Belgesi sınıfı, Yerli Katkı Oranı dikkate alınarak aşağıdaki şekilde belirlenir:

Yerli Katkı Oranı (%)	Yerli Malı Belgesi Sınıfı
91-100	A
81-90	B
71-80	C
61-70	D
51-60	E

(7) Yurt içinden temin edilen girdilerin ithal olup olmadığı hakkında menşe kontrolü yapılır; girdi ithal ise ithal girdi hesaplamasına, girdi Yerli Malı Belgesine sahip ise belgede yer alan Yerli Katkı Oranına karşılık gelen tutar yerli girdi hesaplamasına dahil edilir. Girdi, sanayi sicil belgesine sahip bir işletme tarafından üretilmiş ve ilgili işletmenin sanayi sicil belgesinin üretim konusu bölümünde yer alıyorsa ve ilgili işletmenin Yerli Malı Belgesi yoksa ilgili oda veya borsa tarafından bu ürüne ilişkin Yerli Katkı Oranı hesaplanır. Bu orana karşılık gelen tutar yerli girdi hesaplamasına dahil edilir. Yerli girdi hesaplamasına dahil edilmeyen tutar ithal girdi hesaplamasına dahil edilir.

(8) Fatura tutarı, nihai ürün maliyet tutarının %0,5'ine kadar olan girdiler için belge talep edilmeksizin mali uzmanın onayı yeterlidir. Ancak bu girdi maliyetlerinin toplamı, nihai ürün maliyet tutarının %10'unu geçemez. Bu girdiler yurt içinden temin edilmişse Yerli Katkı Oranı hesabına %100 yerli girdi olarak dahil edilir, ithal ise ithal girdi hesaplamasına dahil edilir.

(9) Yerli ve ithal girdi hesaplamasına ilişkin ayrıntılar, uygulama usul ve esasları ile belirlenir.

(10) İthal girdi tutarının hesaplamasında, ithal girdinin fatura tutarı ve fatura tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru dikkate alınır. Faturanın 1 yıldan eski olması halinde, başvuru tarihinden 1 yıl önceki döviz satış kuru esas alınır.

(11) Yurt dışından temin edilen ürünler için alınan gümrük vergileri, yerli girdi hesaplamasına dahil edilmez.

(12) Sanayi ürününü oluşturan girdiler içerisinde yazılım olması durumunda, yazılımın yerliliğinin tespitine ilişkin Teknolojik Ürün Belgesi aranır. Teknolojik Ürün Belgesi olan yazılımlar yerli girdi hesaplamasına %100 Yerli Katkı Oranı ile dahil edilir. Teknolojik Ürün Belgesi olmayan yazılım ürünleri ise ithal kabul edilir ve fatura tutarı ithal girdi hesaplamasına dahil edilir.

(13) Yerli Katkı Oranı, ilgili oda veya borsa tarafından kontrol edilerek onaylanır.

(14) Sanayi ürünü ve yazılım ürününü oluşturan girdilerin Yerli Katkı Oranına ilişkin bilgi ve belgeler, TOBB tarafından kayıt altına alınır ve bu kayıtlar Bakanlığım erişimine açılır.

(15) Kurumsal kaynak planlama programlarını kullanan büyük ölçekli işletmelerin başvurularında, ürünün Yerli Katkı Oranı hesaplanırken bu madde hükümlerine uyulması ve başvuru dosyasının bu hükümlere göre mali uzman tarafından kontrol edilip onaylanması koşuluyla odalarca faturaların ibrazı talep edilmeyebilir. Ancak inceleme ve ara kontrol yapılırken üretici Yerli Malı Belgesi düzenlenmesine esas teşkil eden tüm bilgi ve belgeleri sunmak zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru ve Belgelendirme

Başvuru

MADDE 9- (1) Yerli Malı Belgesi almak isteyen üretici, üretim hesabındaki bilgilere uygun olarak EK-1'de yer alan Yerli Katkı Oranı Hesap Cetvelini düzenler. Üretim hesabı, üretici tarafından hazırlanır.

(2) Üretici, birinci fıkraya uyarınca hazırladığı Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli ile üretim hesabı belgelerinin mali uzman tarafından kontrol edilmesini ve onaylanmasını sağlar. Mali uzman tarafından, ürünün üretiminde kullanılan ithal ve yerli girdilere ilişkin; maliyete esas teşkil eden defter kayıtları, faturalar, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) bildirimleri, gümrük beyannameleri, yerli girdilerin üretildiği işletmelerin sanayi sicil belgeleri ve benzeri belgelerin usulüne uygun olarak mevcut olup olmadığı kontrol edilir, hesaplamaların doğruluğu ve resmî kayıtlara uygunluğu teyit edilir ve yapılan değerlendirme sonrasında düzenlenen Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli ve mali rapor imzalanır.

(3) Üretici tarafından, birinci ve ikinci fıkralara uygun olarak hazırlanan evrak, aksi yönde bir tespitin bulunması halinde her türlü idari, hukuki ve cezai sorumluluğu kabul ettiklerine dair üretici veya üreticiyi temsil ve ilzama yetkili kişi tarafından imzalı bir taahhütname ve diğer dokümanlar ile başvuru gerçekleştirilir.

(4) Başvurular Yerli Malı Belgesini düzenleyecek ilgili oda veya borsaya, TOBB veya TESK tarafından kurulan çevrimiçi sistem üzerinden elektronik ortamda gerçekleştirilir. İlgili sisteme e-Devlet kapısı üzerinden giriş yapılır.

(5) Üreticinin başvurusu üzerine, başvuru dosyasını inceleyecek teknik uzman, başvuru yapılan ilgili oda veya borsa tarafından seçime cevaz vermeyecek şekilde yazılım sistemi ile görevlendirilir. Görevlendirilen teknik uzman tarafından, üreticinin bulunduğu adreste başvuru dosyasının tamamı üzerinden yerinde inceleme yapılır. Teknik uzman tarafından, ürünün üretiminde kullanılan girdiler, üretim teknolojisi ve Yerli Malı Belgesi verilecek ürünün üretim süreci göz önünde bulundurularak, ürünün üretimi için gerekli olan tüm girdilerin Yerli Katkı Oranı hesabına doğru oranda dahil edilip edilmediği ve resmî kayıtlara uygunluğu kontrol ve teyit edilir, Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli ve teknik rapor imzalanır. İmzalanan Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli ve teknik rapor, ilgili oda veya borsaya teknik uzman tarafından elektronik ortamda gönderilir.

(6) İlgili oda veya borsa tarafından başvuru dokümanları, kontrol edilmek üzere TOBB veya TESK'e elektronik ortam üzerinden gönderilir. Kontrol sürecinde, Yerli Malı Belgesi talep edilen ürünün yerli malı koşullarını taşıdığına ilişkin bir tereddüt olması halinde TOBB veya TESK tarafından görevlendirilen farklı bir teknik uzman vasıtasıyla gerekli inceleme ve tespit yapılır.

(7) Bu Tebliğ şartlarını sağlayan ve TOBB veya TESK tarafından Yerli Malı Belgesi verilmesi uygun görülen ürünler, ilgili oda veya borsa tarafından belgelendirilir. Belgelendirilecek ürünlere ilişkin tereddüt olması halinde TOBB veya TESK tarafından Bakanlıktan görüş talep edilir.

(8) Yerli Katkı Oranı hesabında üretici tarafından ilgili oda veya borsaya sunulan ticari sır niteliğindeki bilgiler, kanunen yetkili mercilerden başkasına açıklanamaz, verilemez veya üreticiye zarar vermek, kendileri veya başkalarına menfaat sağlamak amacıyla kullanılamaz. Oda veya borsa ticari sırlarla ilgili bilgi ve belgelerin korunmasını sağlamak amacıyla her türlü tedbiri almakla yükümlüdür.

(9) Mali ve teknik raporun hazırlanmasına ilişkin düzenleme uygulama usul ve esasları ile belirlenir.

(10) TOBB ve TESK tarafından, yerli malı başvurusu ve belgelendirmesine ilişkin tüm süreçler elektronik ortamda yürütülür ve sistemdeki tüm bilgi ve belgeler Bakanlığım erişimine açılır.

(11) Başvuruların değerlendirme sürecinin tamamlanma süresi uygulama usul ve esasları ile belirlenir.

Belgelendirme

MADDE 10- (1) Yerli Malı Belgesi, üreticinin kayıtlı olduğu TOBB veya TESK'e bağlı oda veya borsa tarafından düzenlenir.

(2) Yerli Malı Belgesi düzenlenirken TOBB veya TESK tarafından aşağıdaki bilgileri içerecek şekilde hazırlanan standart form kullanılır:

a) Belgenin verilmiş ve geçerlilik tarihi, numarası, varsa son bir yıl içerisinde aynı ürüne ilişkin verilmiş olan belgenin geçerlilik tarihi ve numarası.

b) Üreticinin ünvanı ve işyeri adresi, telefon numarası, e-posta adresi, KEP ve internet sitesinden oluşan iletişim bilgileri, üreticinin yurt içinde kendi adına ve markasıyla bir başkasına üretim yaptırması durumunda üretimi yapan üreticinin bilgilerinin yanı sıra kendisi adına üretim yaptıran üreticinin de ünvanı ve iletişim bilgileri.

c) Üreticinin Merkezi Sicil Kayıt Sistemi Numarası, tüzel kişi olması durumunda Vergi Kimlik Numarası, gerçek kişi olması durumunda Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası.

ç) Sanayi Sicil Numarası, Ticaret Sicil Numarası, Esnaf ve Sanatkar Sicil Numarası ve oda veya borsa Sicil Numarası.

d) Kapasite raporu tarihi, numarası ve geçerlilik tarihi.

e) Ürün adı, ürünün özelliğine göre cinsi, PRODTR kodları, GTİP Numaraları ve varsa; CPV veya OKAS kodu, marka adı, modeli, seri numarası, varsa ulusal/uluslararası standart adı ve numarası.

f) 5 inci maddede atıfta bulunulan belgelere ilişkin tarih, sayı ve geçerlilik tarihi bilgileri.

g) Yerli Katkı Oranı.

ğ) Yerli Malı Belgesi sınıfı (A, B, C, D, E).

h) Ürünün teknoloji düzeyi (düşük, orta-düşük, orta-yüksek, yüksek).

ı) Müstahsil makbuzu veya faturanın seri numarası ya da örneği ve maden ruhsatının adı, tarihi, cinsi, grubu ve numarası.

i) Varsa Teknolojik Ürün Belgesi bilgisi.

j) Belge ekinde yer almak üzere, ürün görseli ve ürünün etiket, katalog ve teknik bilgileri.

k) Belgeyi düzenleyen oda veya borsanın adı ve mührü, imzalayanın adı ve soyadı ve ünvanı.

l) Belgelendirme kriterlerine ilişkin diğer bilgi ve belgeler.

(3) Yerli Malı Belgesi standart formu, taahhütname ve diğer belgeler, uygulama usul ve esasları ile belirlenir.

(4) Yerli Malı Belgesinin geçerlilik süresi düzenlenme tarihinden itibaren bir yıldır.

(5) Yerli malı belgelerine ilişkin bilgiler, TOBB ve TESK tarafından ayrı ayrı hazırlanan ve internet aracılığıyla erişim sağlanabilen yerli malı veri tabanında tutulur. Hazırlanan yerli malı veri tabanı, TOBB ve TESK tarafından Bakanlığın ve protokolle izin verilen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörün erişimine sunulur. Bakanlık, erişime açılacak bilgileri belirlemeye ve sınırlandırmaya yetkilidir.

(6) Yerli Malı Belgesine sahip üreticilere ilişkin güncel bilgiler, sorgulama yapılabilecek şekilde TOBB ve TESK tarafından Bakanlığın uygun görüşü alınarak; ürün görseli, ürünün katalog ve teknik bilgilerini ihtiva etmek üzere kamuya açık şekilde hazırlanır ve sunulur.

Belgelendirmeye ilişkin diğer hususlar

MADDE 11- (1) 4 üncü, 5 inci, 6 ncı ve 7 nci maddelerde belirtilen koşulların sağlanıp sağlanmadığının tespitinde kullanılan belgeler ile mali uzman ve teknik uzman tarafından yapılacak incelemelerde kontrol edilecek belgeler, uygulama usul ve esasları ile belirlenir.

(2) Üretici dışındaki istekliler tarafından teklif edilen ürünler için kullanılmak üzere; üretici Yerli Malı Belgesini orijinaline uygun olarak çoğaltarak ürün ile birlikte piyasaya sunabilir. Ancak üretici tarafından çoğaltılarak ürünle birlikte piyasaya sunulan belgenin geçerliliğinin, ürünün Yerli Malı Belgesinin tanzim edildiği ilgili oda veya borsa tarafından tasdik edilmesi gerekir.

(3) Üreticinin yurt içinde kendi adına ve markasıyla başka bir üreticiye üretim yaptırması durumunda, ürünü üreten adına ürün için sözleşme ve üretilecek ürün adedi ile sınırlı olmak üzere Yerli Malı Belgesi düzenlenir.

(4) Bu Tebliğ şartlarını sağlayan her ürün için ayrı Yerli Malı Belgesi düzenlenmesi esastır. Ancak, teknik uzman tarafından yapılan inceleme ile teknik özellikleri, üretim süreçleri ve üretim reçetesindeki girdileri benzer, birbirleri ile fonksiyonel özellikleri aynı olan ürünler için tek Yerli Malı Belgesi düzenlenebilir.

(5) Yerli Malı Belgesi düzenlenen üreticinin, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre tür değiştirmesi ve şirketin birleşme veya bölünmesi durumunda; ilgili üretici tarafından bir ay içerisinde yeni duruma göre Yerli Malı Belgesinin değiştirilmesi için müracaatta bulunulması gerekir.

(6) Kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idareler tarafından kurulan kurum ve kuruluşların Yerli Malı Belgesi müracaatları oda veya borsa kaydı şartı aranmaksızın, üretim yaptığı ildeki oda veya borsaya gerçekleştirilir. Bu kurum ve kuruluşlardan istenecek belgelerle ilgili hususlar, uygulama usul ve esasları ile belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ara Kontrol, İnceleme ve Sorumluluk

Ara kontrol

MADDE 12- (1) Yerli Malı Belgesinin düzenlenmesinden sonra; Bakanlık, TOBB veya TESK, belgelendirme işleminin doğru yapılıp yapılmadığı, belge kapsamında Yerli Malı Belgesi kullanılarak kamu alım ihalesinde alımı yapılan ürünün yerlilik kriterlerini sağlayıp sağlamadığı veya belgelendirme esnasındaki kriterlerin korunup korunmadığına yönelik ara kontroller yapılmasına karar vermeye yetkilidir.

(2) Ürün, sektör, teknoloji düzeyleri dikkate alınarak Bakanlık tarafından yıllık ara kontrol planlaması yapılır. Ara kontrolü yapılacak Yerli Malı Belgesi sayısı bir önceki yıl düzenlenen yerli malı belge sayısının %5'ini geçmemek üzere planlanır.

(3) Üreticinin merkezi ve şubelerinin aynı ürüne ilişkin Yerli Malı Belgesi başvurusu var ise başvurulardan herhangi birinin reddedilmesi durumunda ilgili diğer belgelendirmelere ilişkin ara kontrol yapılması zorunludur.

(4) Ara kontroller için teknik uzman görevlendirmesi TOBB veya TESK tarafından yapılır.

(5) Ara kontroller, belge düzenlemesinde görev alan teknik uzmandan farklı bir teknik uzman tarafından üretim yerinde gerçekleştirilir.

(6) Teknik uzman tarafından yapılan ara kontrollerde, yerli malına ilişkin kriterlerin karşılanmadığının tespit edilmesi durumunda belgeyi veren oda veya borsa tarafından ilgili ürüne yönelik Yerli Malı Belgesi iptal edilir.

(7) Yapılan ara kontrolde Yerli Malı Belgesinin iptalinin üreticiden kaynaklanan bir sebebe dayanması halinde, üretici tarafından belge iptal tarihinden itibaren bir yıl süre ile aynı ürüne ilişkin yeni bir Yerli Malı Belgesi başvurusunda bulunulamaz.

(8) Yapılan ara kontrolde Yerli Malı Belgesinin iptalinin mali uzmandan kaynaklanan bir sebebe dayanması halinde, ilk tespitte belge iptal tarihinden itibaren bir yıl, sonraki tespitlerde ise belge iptal tarihinden itibaren üç yıl süre ile mali uzman bu Tebliğ kapsamında herhangi bir görev alamaz.

(9) Yapılan ara kontrollerde Yerli Malı Belgesinin iptalinin ilgili oda veya borsadan kaynaklanan bir sebebe dayanması halinde, ilk tespitte ilgili oda veya borsa TOBB veya TESK tarafından uyarılır. İkinci kez tespit gerçekleşmesi halinde ilgili oda veya borsa tarafından altı ay süre ile Yerli Malı Belgesi düzenlenemez. Bu durumda ilgili oda veya borsaya kayıtlı üreticiler, TOBB veya TESK tarafından belirlenen oda veya borsaya Yerli Malı Belgesi başvurusunda bulunur.

(10) Yapılan ara kontrollerde, bu Tebliğ hükümlerine veya Uygulama Usul ve Esaslarına aykırı bir durumun tespit edilmesi halinde, bu tespitler TOBB ve TESK tarafından ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilerek ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır. TOBB ve TESK tarafından ara kontrol sonucu oluşturulan rapor elektronik ortamda Bakanlığa iletilir.

(11) İptal edilen yerli malı belgelerinin en fazla 10 iş günü içerisinde TOBB ve TESK tarafından hazırlanan ve internet aracılığıyla erişim sağlanabilen yerli malı veri tabanına işlenmesi zorunludur.

(12) Gerçekleştirilen ara kontrollere ilişkin ücret, ilgili oda veya borsa tarafından karşılanır.

(13) Bakanlık tarafından planlanan ara kontrolün yapılması zorunludur.

İnceleme

MADDE 13- (1) Bakanlık, Yerli Malı Belgesi ile bu belgenin düzenlenmesine esas teşkil eden ilgili dokümanlar üzerinde resen veya şikayet üzerine inceleme yapar veya yaptırır. Bu inceleme gerekli görülmesi halinde üretim yerinde yapılabilir.

(2) İlgili kurum ve kuruluşlar, Bakanlık veya yetkilendirdiği kuruluş tarafından talep edilen her türlü belge, defter, kayıt ve bilgilerin örneklerini veya gerektiğinde aslını istenilen sürede eksiksiz olarak ibraz etmek ve bunların incelenmesine yardımcı olmakla yükümlüdür.

(3) Bakanlık, özel uzmanlık veya teknik bilgi gerektiren hususlar hakkında, TOBB, TESK, ilgili oda veya borsa, kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili uzmanlardan konunun incelenmesini talep edebilir. Bu kapsamda yapılan incelemeler, Bakanlığın talebini müteakip 30 iş günü içerisinde tamamlanır ve sonuç Bakanlığa iletilir.

(4) Bakanlık veya yetkilendirdiği kuruluş tarafından yapılan incelemelerde, bu Tebliğ hükümlerine veya uygulama usul ve esaslarına aykırı bir durumun tespit edilmesi halinde, bu tespitler Bakanlık tarafından ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilerek ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

(5) Bakanlık veya yetkilendirdiği kuruluşun incelemesi sonucunda, Yerli Malı Belgesinin düzenlenmesine esas teşkil eden bilgi ve belgelerin yanlış, yanıltıcı ya da gerçeğe aykırı olduğunun tespiti halinde, belgeyi veren oda veya borsa tarafından Yerli Malı Belgesi iptal edilir.

(6) Yapılan incelemede Yerli Malı Belgesinin iptalinin üreticiden kaynaklanan bir sebebe dayanması halinde, üretici tarafından belge iptal tarihinden itibaren bir yıl süre ile aynı ürüne ilişkin yeni bir Yerli Malı Belgesi başvurusunda bulunulamaz.

(7) Yapılan incelemelerde Yerli Malı Belgesinin iptalinin mali uzmandan kaynaklanan bir sebebe dayanması halinde, ilk tespitte belge iptal tarihinden itibaren bir yıl, sonraki tespitlerde ise belge iptal tarihinden itibaren üç yıl süre ile mali uzman bu Tebliğ kapsamında herhangi bir görev alamaz.

(8) Yapılan incelemelerde Yerli Malı Belgesinin iptalinin ilgili oda veya borsadan kaynaklanan bir sebebe dayanması halinde, ilk tespitte ilgili oda veya borsa TOBB veya TESK tarafından uyarılır. İki yıl içerisinde ikinci tespit gerçekleşmesi halinde ilgili oda veya borsa tarafından altı ay süre ile Yerli Malı Belgesi düzenlenemez. Bu durumda ilgili oda veya borsaya kayıtlı üreticiler, TOBB veya TESK tarafından belirlenen oda veya borsaya Yerli Malı Belgesi başvurusunda bulunur.

(9) Bu maddede yer verilen yaptırımların yanı sıra Bakanlık veya yetkilendirdiği kuruluşun incelemesi sonucunda, Yerli Malı Belgesine ve belgelendirme sürecine ilişkin iş veya işlemlerin uygunsuz ve hukuka aykırı olduğunun tespiti halinde, Bakanlık tarafından; ilgili oda veya borsa hakkında Ticaret Bakanlığı tarafından denetim yapılması, mali uzman hakkında TÜRMOB'un soruşturma yürütmesi, teknik uzman hakkında ise TOBB veya TESK'ten teknik uzmanın yetkisinin iptali talep edilebilir.

(10) İncelemenin Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş bir kuruluş veya ilgili uzmanlar tarafından yapılması durumunda, incelemelere ilişkin ücret, ilgili oda veya borsa tarafından karşılanır.

Sorumluluk

MADDE 14- (1) Yerli Malı Belgesinin sahibi, belgeyi düzenleyen oda veya borsa, belgeyi idareye sunan istekliler, teknik uzman ve mali uzman belgedeki bilgilerin doğruluğundan sorumludur.

(2) Bilgi ve belgelerin, bir meslek odasına kayıtlı kişi veya kuruluşlar tarafından yanlış beyan edildiğinin tespiti durumunda ilgililer hakkında bağlı bulunduğu meslek odası tarafından işlem tesis edilir.

(3) Ticari sırları izinsiz paylaşan ve yanlış beyanda bulunan Yerli Malı Belgesinin sahibi ile bu belgeyi düzenleyen ilgili oda veya borsa ve belgeyi idareye sunan istekliler ile teknik uzman, mali uzman ve kuruluşlar hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri kapsamında, TOBB veya TESK tarafından ilgili makamlara başvuruda bulunulur.

ALTINCI BÖLÜM **Teknik Uzman İşlemleri**

Teknik uzman işlemleri

MADDE 15- (1) TOBB ve TESK tarafından teknik uzman adayları için eğitim duyurusu eş zamanlı yapılarak başvurular alınır.

(2) Teknik uzman olmak üzere başvuruda bulunan adayların ilk defa yetkilendirilmesi için eğitim almaları zorunludur. Bu eğitim, teknik hususlar yönünden TOBB ve TESK, mali hususlar yönünden ise TÜRMOB tarafından verilir.

(3) İkinci fıkrada yer alan eğitimi tamamlayan teknik uzman adayları, Bakanlıkça veya yetkilendirdiği kuruluş tarafından sınava tabi tutulur. Teknik uzman adayları; eğitim durumu, tecrübesi ve uzmanlığına göre birden fazla bölümde sınava girebilir.

(4) Sınavın uygulanmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça ilan edilir.

(5) Sınavı başarıyla tamamlayanlar; eğitim durumları, tecrübeleri ve uzmanlıkları dikkate alınarak ekonomik faaliyetlerin istatistiki sınıflamasına (NACE) uygun bölüm düzeyinde Bakanlıkça ilan edilir.

(6) Bakanlık tarafından ilan edilen teknik uzmanlar, TOBB veya TESK'e başvurarak yetkilendirilir. Yetkilendirilmeyen teknik uzman, bu Tebliğ kapsamında herhangi bir görev alamaz.

(7) Teknik uzmanın görev süresi üç yıldır. Teknik uzmanlık yetkisini sürdürmek isteyen teknik uzmanın, görev süresi içerisinde veya görev süresi bitiminden itibaren 6 ay içinde, ikinci fıkrada belirtilen eğitim şartı aranmaksızın doğrudan sınava girmesi ve başarılı olması gerekir. Sınavda başarılı olan teknik uzman sınavda başarılı olduğu tarihten itibaren 3 yıl süre ile yeniden teknik uzman olarak yetkilendirilir.

(8) 9 uncu maddenin beşinci fıkrası gereğince, Yerli Malı Belgesi başvurusunda ilgili oda veya borsa tarafından başvuruyu incelemek üzere yapılan görevlendirmelerde, aynı istatistiki sınıflamada yetkisi olan teknik uzmanlar arasından görevlendirmeler yazılım sistemi aracılığıyla gerçekleştirilir.

(9) Teknik uzman; kendisinin ve eşinin, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısmının, evlatlıklarının, kendisini evlat edinen kişilerin Yerli Malı Belgesi başvurusunu inceleyemez. Ayrıca yönetiminde veya bünyesinde bulunduğu tüzel kişilerin de Yerli Malı Belgesi başvurusunu inceleyemez.

(10) Teknik uzmanların görevini doğru bir şekilde yapmadığının şikayet ya da resen tespiti üzerine, yetkilendirmeyi yapan TOBB veya TESK tarafından kusurun derecesine göre uyarı, yetkinin belirli süre ile askıya alınması ve yetki iptali işlemlerinden biri gerçekleştirilir. Yetkisi iptal edilen teknik uzman, yeniden teknik uzmanlık başvurusunda bulunamaz. Bu kapsamda yapılan işlemle ilgili TOBB veya TESK tarafından Bakanlığa bilgi verilir.

(11) TOBB ve TESK tarafından teknik uzmanın performansı yıllık olarak izlenir ve her biri için yıllık performans raporu hazırlanarak Bakanlığa iletilir.

(12) Teknik uzmanların niteliklerine, belirlenmesine, eğitimine, yetkilendirilmesine, yetki iptaline, performansının ölçülmesine ve izlenmesine, görev süresi, görev ve yükümlülükleri ile faaliyetlerine ilişkin hususlar, uygulama usul ve esasları ile belirlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Diğer düzenlemeler

MADDE 16- (1) Bakanlık merkez birimleri ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının uygulamalarında ve program değerlendirme süreçlerinde Yerli Malı Belgesindeki Yerli Katkı Oranı dikkate alınabilir.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 17- (1) 13/9/2014 tarihli ve 29118 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yerli Malı Tebliği (SGM 2014/35) yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan Yerli Malı Tebliği (SGM 2014/35)'ne yapılan atıflar, bu Tebliğe yapılmış sayılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce TOBB veya TESK'e bağlı oda veya borsa tarafından düzenlenmiş yerli malı belgeleri, belge üzerinde yazılı geçerlilik süresinin sonuna kadar geçerlidir.

(2) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce eksper olarak görevlendirilen kişilerin yetkisi, bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.

(3) Yerli Malı Belgesi verilmesi hususunda bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce TOBB tarafından yetkilendirilmiş eksperler, bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 yıl içinde sınava tabi tutulmadan sadece eğitime tabi tutulur. Bu sürenin sonunda bunlar hakkında 15 inci maddenin yedinci fıkrasında yer alan teknik uzmanlara ilişkin hükümler uygulanır.

(4) Uygulama usul ve esasları, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Bakanlığın uygun görüşü alınarak hazırlanır.

Yürürlük

MADDE 18- (1) Bu Tebliğ 1/1/2026 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

[Eki için tıklayınız.](#)

